

ELEMÚS

Entrenador de lecto

GUIA DIDÀCTICA

INTRODUCCIÓ

QUI ÉS L'ELEMÚS?

És un personatge fantàstic amb orelles d'ELEFANT i ulls de MUSSOL inventat per un grup de nens a qui costava aprendre quiets i asseguts a la cadira. Necessitaven moure's i tenien ganes de jugar i divertir-se...

És un material pensat per facilitar i ajudar els infants en aquest procés tan complex com és l'adquisició de la lectoescriptura, sigui quin sigui el seu nivell de diversitat.

Ni tots els infants aprenen al mateix moment, ni de la mateixa manera. Aquests quaderns presenten tots els sons i les lletres de la llengua catalana de manera seqüenciada i lúdica. Aprendre a llegir i escriure també pot ser divertit!

L'Elemús presenta un seguit d'activitats i passatems per treballar l'expressió oral, l'atenció, la discriminació auditiva, la discriminació visual i l'escriptura de tots els sons de la nostra llengua.

La introducció de les diferents lletres es fa a partir d'un context que ens permetrà treballar l'expressió oral, així com començar a discriminar els trets més distintius de la seva fonètica i fonologia. Posteriorment es presenta la grafia, i a partir d'aquí, ja comença el treball de correspondència so-grafia en un context significatiu per al nen o la nena, a partir de jocs i passatems plens de paraules properes (i més endavant frases i petits textos).

Cada criatura fa el seu propi procés evolutiu i és per això que aquests quaderns no es destinen a cap edat concreta. Es poden aplicar en aquell moment que l'infant està preparat per iniciar-se en la lectoescriptura, respectant el seu estil d'aprenentatge (auditiu, visual o cinestèsic) i el seu ritme per afavorir la motivació.

QUINES IDEES FORÇA APORTA?

1. ENTRENAMENT

Com ja hem dit, sabem que el procés de lectoescriptura requereix esforç i constància, però tenim el model de l'esport per afavorir i desenvolupar aquests hàbits i valors. Els gran esportistes entrenen cada dia de valent, l'Elemús els anima a imitar-los per aconseguir les competències més útils per ser feliços a la vida:

LLEGIR I ESCRIURE PER **DIVERTIR-SE**

LLEGIR I ESCRIURE PER **COMUNICAR-SE**

LLEGIR I ESCRIURE PER **INFORMAR-SE**

LLEGIR I ESCRIURE PER **FORMAR-SE**

LLEGIR I ESCRIURE PER **SER CRÍTICS I LLIURES**

2. ENTRETENIMENT/DIVERSIÓ

L'Elemús es basa en el potencial educatiu del **joc**. Proposa activitats lúdiques i divertides que conduïxin les criatures a l'emocionant conquesta de la lectura i l'escriptura. Cal tenir els ulls i les orelles ben oberts. Per aconseguir-ho, l'Elemús fuig de les activitats repetitives i mecàniques, procurant des de la primera pàgina que la proposta sigui significativa i funcional. Sempre que és possible ha dissenyat jocs de paraules, mots encreuats, laberints, sopa de lletres, codis, quadrats màgics...

3. ESTILS D'APRENTATGE

L'Elemús és un projecte pensat per donar resposta als diferents estils d'aprenentatge dels infants, des de la perspectiva de les intel·ligències múltiples. Cada nen/a és diferent i té una manera pròpia d'acostar-se a l'aprenentatge des de la seva forma predominant d'aprendre, visual, auditiva o cinestèsica, i les seves potencialitats innates. Proposant activitats des d'aquestes perspectives (visuals, auditives i cinestèsiques), de ben segur que arribarà amb èxit a totes les criatures.

4. CONTEXTOS PROPERS

L'Elemús ens introdueix cada nou so amb un context diferent, ric i proper barrejant fotografia i dibuix. El resultat ha estat molt bonic i atractiu, i ha provocat en el receptor l'interès per observar i descobrir paraules i experiències viscudes i estimades amb un fort component emocional. Aquesta vinculació afavorirà l'interès per aprendre el nou so, saber com s'escriu i les possibilitats immenses que li proporciona el fet de saber llegir i escriure noves paraules.

5. EXPRESSIÓ ORAL I VOCABULARI

L'Elemús entrena l'expressió oral, així com l'atenció, la discriminació auditiva, la discriminació visual i l'escriptura de tots els sons de la nostra llengua. És necessari un bon entrenament en discriminació auditiva i articulació dels diferents sons per poder assolir el procés de lectoescriptura. L'enriquiment del vocabulari, introduint a partir de l'observació d'imatges noves paraules, serà la base de la bona escriptura i la comprensió lectora. L'Elemús proposa activitats d'expressió oral i vocabulari en el treball de cada so.

6. PROMOCIÓ DE L'ÈXIT

L'Elemús és una proposta d'entrenament de la lectoescriptura amb una seqüenciació molt exhaustiva que vol ser una eina útil per als docents. El procés de lectoescriptura ha de ser molt curós amb el nivell maduratiu i la motivació de l'infant perquè sigui efectiu i gratificant.

L'Elemús fa un seguiment continu del procés perquè no quedin buits en l'aprenentatge. Cada quadern comença amb una activitat de recordatori dels sons treballats en els quaderns anteriors, així com una activitat d'avaluació final de tot el quadern. Al mateix temps es presenten activitats d'avaluació del procés d'adquisició de cada so. Les entrenadores i entrenadors han de tenir una visió el més acurada i clara possible del procés de cada infant perquè mantinguin l'interès i la motivació.

7. LLETRA MAJÚSCULA I D'IMPRESSA (script)

«La simplicitat de la forma dels caràcters script permet satisfer el desig d'escriure dels nens petits»,
Ana Teberosky.¹

¹ Catedràtica de la Universitat de Barcelona, investigadora a l'Institut Municipal d'Educació (IMEB) i a l'Institut Municipal d'Investigació en Psicologia Aplicada a l'Educació (IMIPAE) de Barcelona. Conjuntament amb Emilia Ferreiro, representa un exponent del constructivisme aplicat a l'ensenyament de la lectura i l'escriptura. Deixebles i seguidors de Piaget, arriben a la mateixa conclusió que Vigotski: la importància de la creació en els infants d'hipòtesis sobre el contingut de la lectura com a pas previ a tot ensenyament de la lectura i l'escriptura. Les etapes descobertes en el desenvolupament de l'escriptura han servit per a millorar-ne els mètodes d'ensenyament. Ha publicat, entre d'altres, *Los sistemas de escritura en el desarrollo de niño* (amb E. Ferreiro, 1979), *Nuevas perspectivas sobre los procesos de lectura y de escritura* (1982), *Leer para enseñar a escribir* (1993) i *Más allá de la alfabetización* (amb L. Tolchinsky, 1995).

«La neurociència, en relació amb la lectura, observa que als infants de menys de sis anys no se'ls ha de mostrar un sol tipus de lletra, ja que el seu aprenentatge en aquestes edats es fa per via visual, és a dir, la seva porta d'entrada és la vista. És per això que resulta fonamental que els infants mirin i llegeixin tot tipus de lletres en aquestes edats i no pas que focalitzin el seu aprenentatge en un sol tipus de lletra», **Montserrat Bertran Tenas.**²

El procés d'escriptura engloba molts processos cognitius: percepció, memòria, atenció, vocabulari, psicomotricitat, motivació... El tipus de lletra no és rellevant, resulta fonamental QUAN i COM s'inicia el procés de lectoescriptura, respectant al màxim el ritme de cada infant. El principal objectiu de l'escriptura és la comunicació. La lletra script és més senzilla per afavorir aquests primers passos en l'escriptura, i així satisfer les necessitats expressives de les criatures.

En l'etapa infantil han de veure i familiaritzar-se amb diferents tipus de lletres, **és per això que no hem d'acotar-los a un sol tipus de lletra. A més, la seva realitat en un futur passa per molts estils de lletra més enllà de la majúscula o la lligada. Aquesta última, en sortir de l'escola, ja no s'utilitza més, per això es denomina escolar.**

A Finlàndia o Nova York (referents per la qualitat del sistema educatiu) ensenyen a escriure en lletra script. A Catalunya cada vegada hi ha més escoles que opten per passar de la lletra majúscula o de pal a la lletra d'impremta, sense passar per la lletra lligada o manuscrita. Entre els 12 i 14 anys és quan l'alumnat personalitza la lletra independentment del tipus de lletra en què s'han iniciat.

Amb quina lletra? Als 4-5 anys es poden fer apropaments al codi escrit en lletra majúscula per facilitar el traç i afavorir la producció escrita, i a partir del moment que els nens ja són alfabètics (és a dir, que ja escriuen totes les lletres de les paraules i frases, perquè les «senten» i les reconeixen), poden iniciar l'escriptura amb un altre tipus de lletra (script). Una i altra requeriran un entrenament per arribar a la correcció del traç, amb l'objectiu que el missatge escrit pugui ser llegit i entès per altres persones. Tot i així, els nens han d'estar avesats a llegir qualsevol tipus de lletra (de fet, la lletra manuscrita és present en molt poques situacions reals de la nostra societat).

El beneficis que aporta la introducció d'iniciar l'escriptura en lletra lligada es poden aconseguir afavorint la millora en la psicomotricitat gruixuda i fina de l'infant, programant paral·lelament activitats engrescadores que l'ajudin a millorar l'habilitat.

DIMENSIONS I CONTINGUTS

DIMENSIÓ COMUNICACIÓ ORAL

L'expressió oral implica el coneixement d'un lèxic, i d'unes estructures morfosintàctiques i textuais. Les paraules, amb el seu significat, amb els seus matisos i les seves accepcions, i amb les seves característiques morfològiques, permeten que el parlant elabori unes oracions que segueixen unes lleis organitzatives pròpies de cada llengua. Les frases poden matisar i completar el seu significat en organitzar-se en una estructura textual que proporciona una informació més complexa.

En la interacció oral és on es posen en joc els processos de la comprensió i l'expressió de forma

² Diplomada en Professorat d'EGB, Universitat Autònoma de Barcelona, 1988. Mestra de català. Llicenciada en filosofia i lletres (Filologia Catalana). Universitat Autònoma de Barcelona, 1991. Màster en audició i llenguatge. Assessora del Departament d'Educació, equip LIC 2004 – 2015. Directora de l'equip LIC del 2015 fins a l'actualitat LIC (Els equips d'assessors i assessores de llengua i cohesió social).

conjunta. És molt important practicar-ho en contextos relacionats amb la vida escolar i de l'entorn, perquè els alumnes s'expressin amb claredat i rigor. També és important que els mestres cerquin espais i temps per portar a terme activitats ben planificades que facin que l'alumne/a pugui avançar en el seu discurs oral i s'adoni del seu progrés.

- Estratègies per a la comprensió.
- Estratègies per estructurar l'expressió oral.
- Estratègies de participació activa i col·laborativa.
- Lèxic: vocabulari usual i específic.
- Fluïdesa oral.

DIMENSIÓ COMPREENSIÓ LECTORA

La comprensió lectora és la capacitat d'una persona per entendre, valorar i emprar textos escrits, per tal d'assolir objectius personals, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per poder participar en la societat. Per comprendre, el lector necessita reconèixer les lletres, les paraules, les frases, però també interpretar el missatge que porta el text. Per això, un lector competent adequa la manera de llegir utilitzant estratègies lectores en funció del tipus de text, dels diferents formats i suports, i del propòsit de la lectura que l'ha motivat a llegir-lo. En tots aquests aspectes, hi intervenen diversos processos: localitzar i obtenir informació del text, saber integrar-la i interpretar-la, i reflexionar-hi i valorar-la.

- Comprensió de les informacions escrites en diferents formats més habituals de l'aula i de la vida quotidiana.
- Comprensió de textos escrits (paraules i frases) de tipologia diversa, entre els quals els vinculats a continguts curriculars.
- Estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora (abans, durant i després): planificació, anticipació, identificació de mots.
- Lectura en veu alta.
- Lectura silenciosa.
- Interès i curiositat per llegir contes o llibres de coneixements.

DIMENSIÓ EXPRESSIÓ ESCRITA

L'expressió escrita és la capacitat d'utilitzar l'escriptura com a una activitat que permet comunicar-se, organitzar-se, aprendre i participar en la societat. Implica un suport i un sistema de representació gràfica del llenguatge que té la qualitat de fixar el missatge i mantenir-lo en el temps. L'escriptura és una activitat que permet participar en situacions comunicatives amb diverses finalitats concretes. Escrivim per demanar informació, per transferir coneixement, per intentar convèncer, per comunicar sentiments i vivències, per plaer... Per tant, en qualsevol escrit s'hi reflecteix la intenció i la contextualització.

- Textos de tipologia diversa en diferents formats.
- Lèxic: vocabulari usual i específic.
- Component semàntic de la llengua.
- Estratègies i recursos per a la producció de textos.
- Correcció lingüística.
- Revisió ortogràfica.
- Hàbit d'escriure.
- Coneixement del funcionament de la llengua i del seu aprenentatge:
 - Discriminació fonètica de sons, síl·labes i accents en les paraules.
 - Correspondències entre els sons i les grafies.
 - Separació correcta de les paraules.
 - Normes ortogràfiques més senzilles i d'ús més freqüent.

- Escriptura de paraules d'ús habitual.

DIMENSÍO LITERÀRIA

La literatura és una font estètica i cultural, ajuda a comprendre el món que ens envolta i inclou els diversos gèneres: poètics, narratius, teatrals, des dels més tradicionals als més actuals.

Un dels objectius que s'haurien d'aconseguir en finalitzar l'educació primària és que la majoria dels alumnes hagin adquirit l'hàbit lector. És a dir, que la lectura formi part de les seves rutines i que aquesta activitat tingui una presència important en l'àmbit personal.

- Lectura en veu alta.
- Lectura silenciosa.
- Hàbit lector.

CRITERIS / INDICADORS D'AVUACIÓ

- Aplicar estratègies de comprensió senzilles treballades conjuntament: mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.
- Comprendre i extreure informacions rellevants de textos adequats al nivell.
- Mostrar interès per la lectura en general.
- Adquirir una fluïdesa lectora suficient que faciliti l'adquisició de coneixements i fomenti el gust per la lectura.
- Comprendre tot tipus de missatges orals que es produeixen en activitats de l'aula, situacions d'aprenentatge i vida quotidiana.
- Participar de forma adequada en les situacions comunicatives habituals en el context escolar i social, respectant les normes d'interacció oral i mostrant interès i respecte quan parlen els altres.
- Aplicar estratègies de comprensió senzilles treballades conjuntament: mirar les imatges i llegir el títol per fer hipòtesis.
- Comprendre i extreure informacions rellevants de textos adequats al nivell.
- Mostrar interès per la lectura en general.
- Adquirir una fluïdesa lectora suficient que facilita l'adquisició de coneixements i fomenta el gust per la lectura.
- Escriure textos de diferents tipologies que responguin a diferents situacions, a partir de models o de creació pròpia.
- Haver mecanitzat que abans d'escriure s'ha de pensar i, un cop escrit, s'ha de revisar.
- Ser capaç d'observar el funcionament de la llengua.
- Comprendre que la llengua és un instrument de comunicació, per aprendre i apropar-se a altres cultures, que hi ha diversitat de llengües i mostrar respecte per totes.
- Tenir una actitud crítica cap a tota mena d'estereotips que reflecteixen prejudicis racistes, classistes, religiosos o sexistes.

ACTIVITATS QUADERN 1

Vocals (a, e, i, o, u)

Pàgina 1

Comencem! Aquesta activitat treballa la motivació per iniciar-se en la lectoescriptura. Ho farem a través del personatge de l'Elemús. És important fer molta referència al concepte *ENTRENAMENT*, ens serà imprescindible!

Abans d'obrir el quadern podeu projectar imatges de personatges coneguts per a nens i nenes que s'estiguin entrenant (Messi, Rafa Nadal, Marc Márquez...). Com més entrenament, millors resultats. Seguidament ja podeu fer referència a les característiques de l'Elemús; orelles d'elefant, ulls de

mussol. Establiu una conversa i pregunteu si creuen que aquestes característiques són importants per a l'aprenentatge de la lectoescriptura i per què. Proposeu als infants dibuixar el seu propi Elemús.

Pàgina 2

Amb aquesta activitat treballem la forma global de les vocals. Les comparem amb diferents objectes perquè s'adonin dels trets distintius entre elles.

- Podeu buscar objectes a l'aula que tinguin formes similars a les diferents vocals.
- Podeu demanar que portin de casa objectes amb la forma de les lletres.
- Podeu fer una graella a la pissarra amb les cinc vocals, i enganxar els objectes a la columna corresponent.

Pàgines 3, 4, 5, 6 i 7

Aquestes pàgines estan destinades a assolir la consciència fonològica de cadascuna de les vocals.

- Presenteu-les d'una en una i busqueu-les en els noms de la resta de nens i nenes, o en els noms dels seus familiars més propers.
- Primer feu un treball oral, expliqueu com sona la vocal exagerant molt la vocalització. Relacioneu-la amb la seva grafia i llegiu conjuntament les onomatopeies de la part superior de la fitxa.
- Per últim, passeu a l'escriptura de paraules. Cada espai correspon a la vocal treballada.

Si ho creieu convenient, podeu fer un treball previ de grafisme específic fent camins al pati i passar per sobre, fer el grafisme a la pissarra i que el ressegueixin amb el dit.

Incidiu en els diferents sons de les vocals *E* i *O*. No cal parlar dels conceptes *vocal oberta*, *vocal tancada*, *vocal neutra*, però sí explicar que tenen sons diferents.

Pàgines 8 i 9. Avaluació.

En l'activitat 1 el laberint està pensat perquè l'alumne/a sigui capaç de mantenir l'atenció mentre el resol. Té l'ajuda del color. És interessant fer la reflexió prèvia sobre a quina imatge han anat a parar i que puguin discriminar-hi la lletra treballada.

La segona activitat es pot fer en dos nivells:

1. Escoltant les paraules dictades per la mestra o el mestre (discriminació auditiva).
2. Llegint ells mateixos les paraules (discriminació visual), sempre que tinguin la capacitat per fer-ho.

Activitats complementàries

- Cançó de la mosca amb totes les vocals.
«Una mosca volava per la llum, xim-pum,
i la llum es va apagar, cric-crac,
i la pobra mosca es va quedar a les fosques
i la pobra mosca no va poder volar, ja està».
- Dir els noms dels nens de la classe canviant les vocals, segons la vocal treballada.
- Lectura d'imatges amb els sons treballats. Cal seguir la direccionalitat de la lectura, és a dir, d'esquerra a dreta i de dalt a baix.

DIT LECTOR: cal explicar quin serà el dit lector en cada cas segons siguin dretans o esquerrans. Es pintaran dos puntets al dit, que seran els ulls, i es precedirà a fer la lectura en la direcció correcta (aquesta pràctica els agrada molt i és molt útil per treballar l'atenció i la direccionalitat, el fet de pintar els ulls a cada infant també els ajuda a sentir-se més implicats).

DIT LECTOR

Pàgines 10 i 11. La platja.

- Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement de la lletra *P* en els noms dels nens de la classe, tant auditivament com visualment:
 - La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartellots. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
 - Ens fixem en com sona.
 - Fem pràxies per treballar la tonicitat dels llavis i les galtes: fem petar els llavis, fem petons, xuclen les galtes endins...
- La platja:
 - Paraules amb *P*: **para-sol, platja, pala, poma, pedra, pop, pilota, peix, pipa, papa, petxina, panxa...**
 - Conceptes *dins/fora*. Qui hi ha dins l'aigua? Qui hi ha fora?
 - Conceptes *sobre/sota*. Qui hi ha sota el para-sol? Qui hi ha sobre la tovallola/el flotador?
 - Concepte *al costat*.
 - Conceptes numèrics. Quants nens hi ha? Quantes nenes hi ha? Quants nens més que nenes hi ha?
 - Posar noms als personatges.
 - Vocabulari d'emocions. Com creus que està la nena del banyador lila?

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 12

Dediqueu una estona a observar els dibuixos i a intentar reconèixer-los tots. Assegureu-vos que tots els infants tenen clar què és cada dibuix.

Demaneu que els vagin dient tots mentre anem fent modelatge, repetint les seves produccions a poc a poc i articulant correctament tots els sons, donant-los l'oportunitat de tornar-los a repetir.

A continuació, hauran de discriminar auditivament quins dibuixos tenen el so /p/. Podeu fer l'activitat de manera col·lectiva, facilitant l'aprenentatge entre iguals, o bé treballar-ho de manera individual, per poder observar si realment reconeixen o no el so.

Tots els dibuixos pintats formen una *P* gegant, que podran resseguir amb el dit, i així començar a interioritzar la grafia.

Pàgina 13

Abans de començar, llegiu conjuntament les síl·labes del quadern. Cal relacionar les grafies de les vocals i la *P*, ja treballades, amb els seus sons, així s'inicia la lectura sil·làbica.

Doneu la pàgina d'adhesius corresponents a cada infant.

Seguint la mateixa dinàmica de la pàgina anterior, treballeu la discriminació auditiva de cada imatge, incidint en la síl·laba.

Els infants han d'enganxar els adhesius a l'espai corresponent:

PA: pastanaga, palmera, pastís, pala

PE: pebrot, pera, perla, peix

PI: pinya, pizza, pingüí, pinta

PO: pop, poma, porc, pollastre (expliqueu que a vegades la /o/ sona /u/)

PU: puma, punt, puzle, puny

Pàgines 14 i 15. Avaluació.

L'objectiu de la **pàgina 14** és la lectura analítica de paraules amb tots els sons treballats fins ara. Podreu avaluar si reconeixen totes les grafies treballades i si les relacionen amb el so corresponent. Alhora, observareu si poden donar significat a les paraules que van llegint.

Per a la **pàgina 15** podeu tenir material de suport en imatges: *platja, para-sol, pop, pilota, pala*.

Situeu les imatges en un lloc visible de l'aula i expliqueu als infants que ara hauran de descobrir els noms escrits d'aquestes imatges. Per això cal desxifrar el codi. Aquí podreu observar quines grafies poden reproduir més fàcilment o amb més dificultats, al mateix temps que podreu veure quin infant comença a fer lectura global o ja coneix altres lletres.

Pàgines 16 i 17. El parc.

Com en tots els contextos, és important que dediqueu tota la sessió a parlar de les il·lustracions, i així fomentar l'expressió oral. Procureu que tot l'alumnat intervingui.

Observeu les imatges i demaneu als infants si saben quina lletra treballarem ara (la tenen escrita a dalt, a la dreta de la pàgina 17).

Poseu un nom amb la lletra *L* als nens i nenes que surten a la imatge (**Pol, Laia, Paula i Lia** són la nostra proposta, però si a la classe hi ha altres noms més significatius amb aquest so, també es poden posar).

Altres paraules amb *L*: ***lila, lupa, sorral, pala, pilota, taula, plàtan, sol, enfila, saluda, núvol, cel...***

A la imatge de la pàgina 16 encercleu-hi totes les paraules que tinguin la lletra *L*.

A la imatge de la pàgina 17 marqueu-hi les cinc diferències entre ambdues il·lustracions.

Pàgina 18

L'objectiu d'aquesta pàgina és treballar la lectura de paraules senzilles amb tots els sons treballats fins ara.

Els infants hauran de descobrir les paraules amagades a la closca del cargol. Per ajudar-los a distingir-les, són de colors diferents. Parleu de les lletres que ja coneixen, compteu quantes vegades surt cada paraula... Procureu que no girin el quadern per llegir-les, només en els casos que realment ho necessitin.

Pàgina 19

Decoreu les lletres! Podeu deixar que els infants ho facin lliurement o bé podeu fer-los propostes diferents per a cada lletra, aprofitant i fent un treball de grafisme.

Per exemple: decorem la *P* fent espirals, la *A* fent onades, la *L* fent línies verticals i horitzontals...

Pàgines 20 i 21. Avaluació.

Per resoldre correctament les dues activitats és imprescindible fer un treball de consciència fonològica previ. Assegureu-vos que tots els infants coneixen les paraules. Posteriorment, i amb els ulls tancats, que les lletregin.

A la pàgina 20 (*lila, lupa, pala, pal, pila*) feu incís en el nombre de lletres i en l'ordre que aquestes ocupen dins la paraula. Amb això clar, aneu-les col·locant a la graella. Dediqueu especial atenció a les lletres compartides amb dues paraules diferents, són petites ajudes perquè els infants puguin resoldre els mots encreuats de manera autònoma.

A la pàgina 21 heu de centrar l'atenció en la lletra inicial de cada paraula (*eina, oli, pilota, illa, lupa, armari, ulleres*). Feu el treball de manera oral i, posteriorment, de forma autoavaluable, els infants poden resoldre el laberint i comprovar si ho havien pensat bé en un inici.

Lletra M

Pàgines 22 i 23. El mercat.

Aquest context està pensat per discriminar auditivament i visualment dibuixos que tenen el so /m/ en el seu nom. Situeu el so dins la paraula (al principi, al mig, al final). Els infants poden encerclar les *M* que trobin escrites. Llegiu el cartell amb els preus, demanant als infants que us ajudin a llegir els sons que ja coneixen.

Parleu de tots els aliments que veieu, jugueu al Veig, veig!, feu hipòtesis sobre d'on venen i on aniran després la Maria i en Manel, què poden comprar en aquesta parada del mercat, hi ha altres parades?, què hi venen? L'objectiu és ampliar el vocabulari i fomentar l'expressió oral.

Podeu portar les fruites que tenen la lletra *M* a l'escola i fer-ne un tast, parleu del gust, de la textura...

Pàgina 24

Dibuixeu una *M* gegant al pati i convertiu-la en una carretera. Els infants l'han de recórrer primer caminant i després amb un cotxet. Feu èmfasi en els girs, han de ser molt tancats.

Poseu paper d'embalar a la pissarra o en una paret i feu-la amb pintura, podeu fer servir els dits i un pinzell gruixut. Dibuixeu-la amb guix i que els infants la ressegueixin amb els dits fins que s'esborri...

Busqueu noms de nenes i nens de la classe que tinguin la lletra *M* i mireu com s'escriuen.

Finalment passeu al quadern. Doneu textura a la *M* amb gomets, colors, retoladors...

Pàgina 25

Abans d'escriure és important que feu el treball de consciència fonològica previ. Observeu les il·lustracions i assegureu-vos que tots els infants coneixen les paraules que treballareu (*meló, raïm, poma i maduixa*).

Només han d'escriure les lletres que ja coneixen, la resta ja estan escrites. Cada línia correspon a una lletra, per tant, no poden sobrar ni faltar lletres.

MELÓ: respectant l'ortografia natural, seria correcte que els infants escrivissin una A en la segona posició. Expliqueu que la E a vegades sona A i ens enganya, i doneu el model correcte.

Un cop acabat el treball de lectoescriptura, us recomanem que feu la recepta de la broqueta de fruita amb tots els nens i nenes, donant significativitat a l'escriptura. Feu una foto que puguin enganxar al quadern de les seves creacions.

Pàgines 26 i 27. Avaluació.

Amb aquestes dues activitats podem avaluar el grau de coneixement de tots els sons treballats fins ara (vocals, /p/, /l/, /m/) i de l'aplicació d'aquests en el procés de lectoescriptura.

A la pàgina 26, alerta amb la paraula **meló!** La E és neutra i fàcilment els infants buscaran la lletra A. Recordeu-los el treball fet a la pàgina anterior.

A la pàgina 27 hi trobeu un treball de comprensió lectora. Els infants han de llegir i dibuixar. Podeu comprovar de manera individual el procés lector de cada infant.

Lletra S

Pàgines 28 i 29. Menú d'un restaurant.

Parleu de tots els plats que ofereixen en aquest restaurant: **sardines, sopa, salsitxes, ous ferrats, síndria, pastís, sípia, pollastre, espàrrecs, llenties, suc, croissants.**

Analitzeu les paraules: demaneu quants sons tenen, quins sons són, són paraules curtes o llargues?, piqueu les síl·labes. Hi ha la S? En quina posició (inicial, mig, final)?

Converseu sobre aquests plats. Recordeu que el principal objectiu és fomentar l'expressió oral i l'adquisició de nou vocabulari.

Feu una proposta de menú amb primer, segon i postres. Parleu sobre els diferents àpats (esmorzar, dinar, berenar, sopar), sobre els gustos (dolç, salat, àcid, amargant), sobre quins aliments els agraden més i quins menys, sobre què demanen i què fan quan van al restaurant, qui treballa en un restaurant...

Pàgina 30

Assegureu-vos que l'infant està desenvolupant el procés de lectura de manera sistemàtica. Esmenteu-li el «dit lector» i animeu-lo a llegir les paraules. Comproveu que coneix tots els sons i que els relaciona amb la seva grafia. Atureu-vos i aclariu els dubtes que aneu observant.

Oferiu-los retoladors perquè ressegueixin les lletres de cada paraula. És important que vagin dient el so de la lletra que ressegueixen en veu alta. Tot seguit, quan l'infant aconsegueixi llegir la paraula, pot enganxar l'adhesiu corresponent.

Pàgina 31

Abans de fer la proposta, jugueu al Qui és qui? amb les nenes i els nens de la classe. Aproveiteu per treballar la descripció. Podeu parlar de les qualitats de la persona, així com de la roba o els complements que porta.

QUI ÉS QUI? Cal tenir les fotos de tots els nens i nenes plastificades. Comenceu el joc agafant una foto i proposant fer preguntes a les que la resposta només podrà ser SÍ o NO. El nen o nena que l'endevini sortirà a triar la foto i contestar a les preguntes.

Parleu dels objectes que caracteritzen cada nen/a de les il·lustracions. Quan llegeixin els noms dels nens i les nenes que hi ha a cada objecte, cal que facin el treball de reflexió sobre qui és qui.

A l'hora d'escriure els noms a les caselles corresponents podeu oferir dos nivells de dificultat: poden copiar-los o bé poden intentar escriure'ls tot sols i comprovar posteriorment si ho han fet bé.

Pàgina 32. Avaluació.

Comenceu amb una activitat de consciència fonològica:

- Picar paraules: noms de la classe, objectes, paraules conegudes que tinguin la S...
- Lletrejar-les endavant, endarrere, canviar l'ordre d'alguns sons...

Per començar els mots encreuats, assegureu-vos que coneixen totes les paraules (*sopa, sis, sípia,*

sal, suma, Elemús).

Parleu de la direccionalitat, algunes paraules les escriurem de dalt a baix (3, 5) i algunes d'esquerra a dreta (1, 2, 4, 6).

El fet de tenir els requadres marcats i que s'entrellacin els dona pistes per a l'autoavaluació. Saben quantes lletres ha de tenir cada paraula i tenen ajudes per saber l'ordre d'aquestes.

ACTIVITATS QUADERN 2

Repàs Q1

Pàgina 1

Comencem el Q2 repassant els entrenaments realitzats amb èxit en el Q1 i fent un exercici de lectura global a la pissarra; aquest exercici serà molt útil i divertit per fer-lo sistemàticament com a escalfament.

Escriviu una frase i pregunteu què hi diu. La consigna és que els infants la llegeixin en silenci i la diguin a cau d'orella al mestre o mestra. Un exemple pot ser «la sopa és salada».

Valoreu molt les respostes correctes i les aproximacions. Podeu repetir l'exercici amb altres frases, expressions o paraules treballades: «pa, mel, poma», «el papa sopa ou, pa i poma», «la mama posa sal al pa»...

Busquem que el màxim de nens i nenes siguin capaços de llegir allò que hem escrit.

Per resoldre l'activitat és important repassar una gran varietat de sons i paraules per donar-los les eines per poder escriure una nota en un pòstit. Valoreu la qualitat de la nota, la llargada, la correspondència so-grafia en les paraules que han escrit. Tindreu un bon punt de sortida per continuar entrenant!

Lletra N

Pàgines 2 i 3. La jungla.

Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement de la lletra N en els noms dels nens de la classe, tant auditivament com visualment:

- La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
- Ens fixem en com sona.
- Per tal de poder articular correctament el so /n/, cal col·locar la punta de la llengua a la zona alveolar (darrere de les dents de dalt) i treure l'aire pel nas. És molt important tenir el nas ben net. Aprendre a mocar-se és una molt bona pràctica, tant d'higiene com per aprendre a treure l'aire pel nas. Fem altres pràxies per treballar el mode nasal de l'articulació:
 - Fer volar confeti traient l'aire pel nas.
 - Entelar un mirall només amb l'aire que surt pel nas.
 - Inspirar i expirar molt fort amb la boca tancada, només utilitzant el nas.

La jungla:

- Paraules amb N: **Naia, Nil, mona, niu, liana, granota, guineu, plàtans, salamandra, pantera, binocle, papallona, branca.**
- Conceptes *enfilat, assegut, penjat, dret, cap per avall*, referents a la posició dels personatges principals.
- Conceptes *sobre/sota*. Qui hi ha sobre la pedra? I sobre la fulla? I sobre el tronc?
- Concepte *al costat*.
- Conceptes numèrics. Quants lloros hi ha sobre la branca? Quantes flors diferents veieu? Quants nens més que nenes hi ha?
- Llegir els noms dels personatges i allò que diuen.

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 4

Comenceu fent una pràctica de confegir síl·labes dels noms dels nens i nenes de la classe. Podeu fer-ho amb cartells plastificats o amb qualsevol recurs digital.

En el quadrat de la pàgina es poden escriure les següents paraules: **Neus, Pau, Nemo, nau, mona, niu, pou, nena, neu, mono, nina, mopa, poni, nino, pana, nou...**

Com a activitat d'ampliació podeu fer la proposta d'escriure una frase amb la paraula que més els agradi.

Pàgina 5

Per poder escriure la lletra *N* és important treballar primer la línia diagonal. Podeu fer camins al pati, crear-la amb el cos, pintar-la amb guix o pintura a la paret i després al pla, fer-la amb plastilina...

Abans de disfressar la *N*, poden resseguir-la amb el dit i amb un llapis.

Els infants hauran de pensar i escriure una altra lletra i disfressar-la. Proposeu-los que sigui una **vocal**, així podran llegir la parella de lletres que han disfressat.

Pàgina 6

En aquesta pàgina busquem la globalització de la lectura i l'escriptura, des del mètode analític.

Podem començar fent pràctiques amb situacions de la classe. Aprofitant noms i paraules que tinguin la *N*, expliquem que escriurem paraules que tenen la lletra *N*: busquem paraules, les lletregem, marquem un guió per a cada lletra i anem fent participar el major nombre d'alumnes possible.

Jugar al penjat també pot ser una dinàmica divertida per entendre la correspondència entre els guions i el nombre de síl·labes.

Demanam als infants que observin bé els dibuixos, que pensin quina paraula poden representar, que comptin quantes lletres té aquesta paraula i identifiquin quines són i, finalment, que l'escriuin al lloc corresponent.

Fem èmfasi en aquelles paraules que tinguin la lletra *N* i posem consciència en el seu so i en la seva grafia.

Pàgina 7

Per tal de poder descobrir qualsevol objecte amagat cal seguir una estratègia i estar ben atent! Abans de descobrir la frase amagada us proposem que jugueu a fet i amagar amb qualsevol objecte de la classe. Podeu utilitzar qualsevol estratègia, com «fred/calent».

L'activitat proposada treballa l'atenció visual i la discriminació de tres de les lletres treballades fins al moment (*P, L, S*).

Cal ser molt rigorós amb l'ordre de les lletres, insistiu als infants en aquest aspecte, perquè cada lletra ocupa un lloc determinat dins la paraula, si volem que tingui un significat concret.

Finalment, poden llegir en veu alta la frase que han descobert («Un niu i una mona»).

Lletra *D*

Pàgines 8 i 9. La classe.

Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement de la lletra *D*, tant auditivament com visualment:

- La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
- Els dies de la setmana també són paraules d'ús habitual que ens ajuden a identificar la *D*.
- Ens fixem en com sona.
- Per tal de poder articular correctament el so /d/, caldrà posar consciència en la punta de la llengua i en les dents. És un so que ens permet reconèixer-lo de manera visual, fent lectura labial. Si n'exagerem l'articulació, facilitem el reconeixement per part de l'infant.
- Paraules amb *D*: **dinosaure, dos, indi, diana, dòmino, dofí, dames, dau, cocodril, diadema, faldilla...**
- Conceptes *estirat, assegut, ajupit, dret, al costat, davant, darrere...* referents a la posició dels personatges.
- Conceptes. Com estan les nenes que juguen al terra?

- Conceptes numèrics. Quantes fitxes vermelles hi ha al tauler de les dames? I negres? Quants llibres hi ha a la prestatgeria? Quantes nenes més que nens hi ha? Quins nombres surten al dau?
- Posar noms als personatges: **Daniel, Dana, Diana, Nàdia, Dora...**

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 10

Treballem el reconeixement visual de la lletra *D*. En aquesta pàgina hi trobem lletres *D* en diferents tipografies. Cal posar atenció en els trets comuns entre totes: en el cas de la lletra de pal, és important insistir en la línia vertical i la línia corba que va de l'extrem superior a l'inferior.

Demaneu si algú coneix alguna altra manera d'escriure aquesta lletra. Pot ser que algun infant conegui la *d* d'impremta. Si no és així, la presentem amb una paraula que puguin llegir fàcilment (p. ex.: *dit, dos*). Comenteu els trets distintius d'aquesta grafia, també.

Podeu escriure-les a la pissarra o projectar-les. Proposeu als infants de resseguir-la amb el dit, escriure-la amb guix o un pinzell... Treballeu-ne el grafisme.

Pàgina 11

Aquesta és una activitat de discriminació auditiva. Es pot realitzar com si fos un dictat, amb l'àudio Q2-01. Assegureu-vos que totes les nenes i nens coneixen el so i el saben articular, i que també reconeixen totes les imatges.

Podeu fer una primera ronda de lectura visual dels dibuixos amb el dit lector, d'esquerra a dreta, on els infants vagin dient cada paraula. Aproveiteu aquest moment per fer un bon modelatge de cada paraula, recordeu exagerar l'articulació del so /d/.

Ara sí, els infants ja estan preparats per començar el dictat!

L'entrenador o entrenadora mateix pot fer el dictat als nens i nenes que tinguin més dificultats en el reconeixement auditiu. Exagereu l'articulació del so /d/ perquè puguin discriminar més fàcilment el so.

Pàgina 12

Inicieu l'activitat jugant a codis secrets: feu correspondències entre lletres i objectes, colors o nombres i escriviu paraules per endevinar. És important que aquests codis siguin acordats amb els infants, feu exemples conjuntament.

Repasseu paraules que els infants ja coneixen que tinguin la lletra *D* i les altres lletres treballades anteriorment. Les poden escriure els nens i nenes mateix.

A l'activitat del quadern parlem del codi secret a endevinar. Adoneu-vos que cada lletra correspon a una imatge amb la qual comparteix inicial: *ànec, serp, euro, maduixa, ous, indi, daus, nena*.

És una activitat de comprensió lectora, així hi ha una pregunta amb dues opcions de resposta per contestar. Podeu demanar als infants més avançats en el procés de lectoescriptura que llegeixin les dues bafarades dels personatges. També podeu observar si algun nen o nena ja és capaç de començar a llegir en lletra d'impremta i oferir la possibilitat de llegir la pregunta. Aproveiteu per conversar sobre la situació que es planteja en el diàleg.

Pàgina 13

Repartiu prèviament els adhesius i assegureu-vos que els infants identifiquen les paraules corresponents a cada imatge.

És interessant utilitzar aquesta activitat com a avaluació individual del procés de lectoescriptura de cada infant.

Lletra T

Pàgines 14 i 15. L'habitació.

Per poder treballar l'expressió oral en aquest context és recomanable que primer s'enganxin els adhesius. Podeu fer dos tipus de dinàmica:

1. Deixar que els infants enganxin els adhesius on creguin i que després expliquin la seva proposta.
2. Fer un joc de comprensió oral i d'orientació espacial i que els infants descobreixin on han de posar l'adhesiu en funció de les vostres indicacions, per exemple:

- En Ton porta unes ulleres vermelles.
- Hi ha quatre titelles penjats al costat de l'armari.
- La moto és al prestatge de sota.
- La Tina juga amb un tauró.
- Sobre la tauleta verda hi ha un timbal i unes tisoires.

A partir d'aquí, amb tots els adhesius col·locats, podeu continuar amb el treball d'expressió oral com en els altres contextos, començant amb reconeixement de la lletra *T*, tant auditiu com visual:

- La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
- Ens fixem en com sona.
- Per tal de poder articular correctament el so /t/, seguim treballant la consciència en la punta de la llengua i en les dents. És molt similar a la *D* treballada anteriorment, però la llengua no sobrepassa les dents sinó que toca darrere de les incisives superiors. Cal que la llengua tingui un bon to muscular. Com que és un so oclusiu, costa més de reconèixer-lo auditivament. Podeu acompanyar-lo de les vocals perquè els infants en puguin prendre consciència: *TA-TE-TI-TO-TU*.
- Paraules amb *T*: **Teresa, Tina, Ton, Teo, teatre, titelles, timbal, tisoires, telescopi, tasses, tetera, taula, tamboret, tres, trineu, tren, tortuga, túnel, tigre, tauró, moto, pilotes, robot.**
- Conceptes: parleu d'emocions, d'accions que fan els personatges, aprofiteu per treballar també la numeració amb qualsevol dels objectes que observeu.

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 16

Trebal·leu les línies horitzontals i verticals aplicades al grafisme de la lletra *T*. Podeu fer-ho a terra, en safates de sorra, amb pintura, amb plastilina, amb el cos de les nenes i nens... i posteriorment treballar-ho amb llapis al paper.

Pàgina 17

Anteriorment hem comentat que la *D* i la *T* són molt properes a nivell articulatori. Si n'exagereu la dicció, els infants haurien de poder descobrir els trets distintius. Demaneu-los quines diferències hi troben. Podeu donar per bones respostes com:

- Per fer la *T* la llengua està forta, i per fer la *D* la llengua està més tova.
- La *T* sona forta i la *D* sona suau.
- La *T* sona curta i la *D* sona llarga.
- Per fer la *T* la llengua toca darrere de les dents de dalt, i per fer la *D* la llengua passa entremig de les dents de dalt i les de baix.

Jugueu a canviar el so amb exemples com **tos/dos, tiana/diana** i reflexioneu amb els infants sobre la importància de no confondre-les.

Un altre joc previ que us pot anar molt bé per aprendre a distingir els dos sons és utilitzar síl·labes amb *D* i síl·labes amb *T* i que nens i nenes hagin de descobrir quan heu canviat de consonant, per exemple: *da-da-da-da-da-da-ta-da-da-da-da-ta-ta-ta-da-da*

Aquesta activitat es pot fer en dos nivells de dificultat:

1. Fàcil: escoltant l'àudio Q2-02. Poden escriure la paraula o bé relacionar-la amb una fletxa.
2. Díficil: sense àudio. Cada infant ha de fer l'anàlisi fonològica de cada paraula abans d'escriure-la a la columna corresponent.

Pàgina 18

Inicieu la sessió pensant paraules que comencen per la *T*. Podeu jugar al Veig, veig!

Abans de començar la sopa de lletres, assegureu-vos que coneixen la paraula de cada imatge i la pronuncien correctament.

Pàgina 19

Animeu els infants, ja poden llegir i escriure frases! Escriviu-ne alguna a la pissarra i feu el **Joc dels secrets**. Qui endevini què hi diu, pensarà i escriurà la propera frase.

Recordeu que hi ha un guionet per a cada paraula. No poden sobrar-ne ni faltar-ne.

Lletra F

Pàgines 20 i 21. El forn de pa.

Feu un treball de reconeixement de la lletra *F* previ al treball del context. Demaneu als infants si coneixen la lletra i saben com sona. Demaneu-los si coneixen alguna paraula o algun nom que la portin.

- Ens fixem en com sona.
- Per tal de poder articular correctament el so /f/, hem de posar consciència en les dents incisives superiors i en el llavi inferior. Qualsevol exercici que treballi el buf ens pot ajudar en l'articulació d'aquest so:
 - Bufar una espelma i apagar-la.
 - Bufar una espelma i moure la flama sense apagar-la.
 - Jugar a futbol amb una pilota de ping-pong, intentant fer gol a la porteria contrària només bufant la pilota.
 - Dibuixar un circuit i realitzar-lo bufant una boleta de paper de seda.
 - Aguantar un paper de seda als llavis, xuclant l'aire endins.
- Paraules amb *F*: **forn, fuet, flam, fantasma, fum, foc, flors, bastó de fusta, bufanda, faldilla, Fina, Fèlix.**
- Estats emocionals. Com estan els personatges?
- Causa-efecte. Per què surt fum? D'on venen els personatges?
- Conceptes numèrics. Quants dònuts hi ha? Quants flams? Quantes barres de pa hi ha al cistell? Quants flams més que fantasmes hi ha?

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 22

Prepareu diferents materials: revistes, diaris, catàlegs... i tisoires i cola. Parleu de les diferents tipografies de les lletres, i de les característiques de la *F*.

Com a tasca d'ampliació, podeu proposar als infants d'escriure paraules o missatges curts retallant lletres de diferents tipografies.

Pàgina 23

Inicieu la sessió demanant als infants que diguin paraules curtes (poden ser noms). Escriviu-les en un lloc visible i de dalt a baix (en vertical). Demaneu als nens i nenes que pensin una paraula nova amb cada lletra. Escriviu-la d'esquerra a dreta i aprofiteu per repassar conceptes espacials: dreta/esquerra, dalt/baix, vertical/horitzontal.

Assegureu-vos que poden llegir i lletrejar la paraula *fantasma* i que reconeixen les paraules corresponents als dibuixos (*fum, ala, neula, taula, amanida, sopa, mama, antena*).

Pàgina 24

Llegiu la consigna i recordeu com desxifrar el codi. Els quadres verds marquen la separació entre paraules.

«El papa i la mama fan festa».

Com a ampliació, podeu demanar als infants que pensin una paraula amb aquestes lletres i que escriguin el codi perquè un/a company/a el pugui desxifrar.

Pàgina 25

Podeu fer vosaltres mateixos el dictat o bé accedir a l'àudio Q2-03.

Dictat:

pa

fuet

fideus

família

la Fina fa pa

Lletra LL

Pàgines 26 i 27. Els titelles.

Els infants ja tenen clara la dinàmica dels contextos. Demaneu-los quina és la lletra que hi ha a la part

superior dreta de la il·lustració. Busqueu dibuixos o paraules que la tinguin. Incidiu en el so i en la seva articulació:

- La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
- Ens fixem en com sona.
- Per tal de poder articular correctament el so /ll/, és important fixar-se en la punta de la llengua, que queda entre les incisives superiors i inferiors.
- Paraules amb LL: **lluna, estrelles, cavall, pallaso, pollet, conill, lloro, lleó, titelles, llaç, papallona, llengua, aparells a les dents...**
- Conceptes. Com estan les nens que juguen al terra?
- Parleu sobre els nens i nenes de l'escena; què fan? com estan? Poseu-los-hi noms que tinguin LL (**Lluís, Guillem, Lluna, Llibert...**)
- Inventeu una possible història que podria passar amb aquests titelles.
- Hi ha moltes parts del cos que també tenen LL. Podeu aprofitar tot aquest vocabulari per continuar treballant aquest so: **genoll, cabell, cella, ull, coll, llavis, celles, canell, orelles, turmell, llengua.**

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 28

Per a aquesta sessió és imprescindible tenir un mirallet per a alumne/a, o bé un mirall gran on s'hi puguin veure tots.

Material: caramels de pal, pa d'àngel, crema de cacau. Tingueu en compte les al·lèrgies i intoleràncies alimentàries!

Pàgina 29

Expliqueu als infants que han de resoldre el laberint, però només sabran si ho han fet correctament si tots els dibuixos per on han passat tenen el dígraf LL: *llibre, olla, fulla, abella, lleó, gallina, ulleres, llimona, pinzell, papallona.*

Si ho considereu, les poden escriure en un full a part, fixant-se bé que totes les paraules tinguin la grafia LL.

Pàgina 30

Centreu l'atenció dels infants a intentar descobrir el nom d'una peça de roba. Podeu començar la sessió descrivint com van vestits alguns d'ells, parlant de les qualitats de cada peça de roba.

Continueu pensant els noms dels dibuixos: *fanal, lupa, daus, lluna.* Demaneu que els diguin en veu alta i que els escriguin a la pissarra. Identifiqueu la primera lletra i que l'escriguin. Tot seguit, i per acabar, hauran de deduir quines vocals falten per completar la paraula. Deixeu-los fer hipòtesis i comproveu-les conjuntament.

Pàgina 31

Podeu llegir les frases als alumnes que ho necessitin. Si cal, treballeu la consciència fonològica de cada paraula prèviament. Adapteu-vos al ritme evolutiu dels infants. Si creieu que ho poden resoldre sols, és una bona activitat per avaluar el procés de lectoescriptura.

Pàgina 32

Abans de començar, feu l'activitat oral i de manera conjunta. Cada infant tria un vagó i ha de dir una paraula que tingui aquella lletra. Pot sortir a la pissarra i escriure-la dins el vagó corresponent. Així anem fent el modelatge amb uns quants infants abans de fer-ho ells individualment.

ACTIVITATS QUADERN 3

Repàs Q2

Pàgina 1

Comenceu el Q3 repassant tots els sons anteriors. Podeu demanar que diguin les lletres que coneixen i poden escriure una paraula amb cada so a la pissarra.

Expliqueu que han de resoldre un laberint com en altres activitats però aquesta vegada és una mica més difícil; han d'escriure i classificar les paraules corresponents als dibuixos que es trobin pel camí. Trebal·leu, alhora, l'orientació visuoespacial i la consciència fonològica dels sons.

Lletres *R*/*RR*

Pàgines 2 i 3. El carrer.

Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement de la lletra *R*:

- La reconeixem de manera visual si tenim els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper.
- Ens fixem en com sona: feu la distinció entre la *R* forta i la *R* fluixa.
- La *R* múltiple és dels sons més tardans a assolir-se a nivell evolutiu. Cal molta pràctica i destresa per articular-lo. No us amoïneu si cap als 5 anys l'infant encara no l'articula. Igualment pot ser que l'articuli correctament des de ben petit/a.
- Per tal de poder articular correctament el so /r/, cal que la llengua estigui forta i tonificada, posicionada a la zona alveolar i que els infants identifiquin la vibració: demaneu-los que facin el soroll d'un cotxe: brrrrrum!

El carrer:

- Podeu demanar si han estat alguna vegada a un poble semblant a aquest. Busqueu la implicació amb el record de vivències personals.
- Paraules amb *R*: **carrer, reixa de ferro, rellotge, cadira de rodes, pera, cartes, córrer, roda, regal, gorra, raïm, fira, muntanya russa, nòria, barca, riu, llegir, llibre, roba estesa, banderoles...** Noms propis: **Ramon, Oriol, Rubèn, Roger, Rosa.**
- Llegir els noms dels personatges.
- Penseu conjuntament de què poden estar parlant. Escriviu petits diàlegs tots junts.

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 4

Comenceu a introduir les lletres treballades en grafisme script (lletra d'impremta) amb els noms dels alumnes de la classe.

Demaneu que tinguin els ulls ben oberts per trobar totes les lletres repetides.

Busqueu trets comuns de cada lletra majúscula amb la seva corresponent script.

Pàgina 5

Assegureu-vos que els infants coneixen totes les paraules corresponents als dibuixos. Expliqueu que en aquesta sopa de lletres només hi ha paraules amb la *R* simple (fluixa).

marieta, pera, mirall, pirata, paperera, farina, loteria, palmera, diari, mare

Pàgina 6

Escolteu l'àudio Q3-01 i feu que els infants segueixin la lectura amb el dit lector.

Torneu-lo a escoltar una segona vegada perquè les nenes i nens puguin identificar les paraules que falten en cada text. Llegiu-lo les vegades que faci falta per a aquells infants que necessiten més temps.

Repasseu el grafisme de la *r* i la *R* amb les dues lletres per decorar. Podeu practicar la lletra script amb algunes paraules.

Expliqueu que la *R* múltiple es pot escriure *R* o *RR* en funció de la posició que ocupa dins la paraula (inicial o entre vocals).

Divertiu-vos mentre intenteu dir els embarbussaments ben de pressa!

Pàgina 7

Escolteu l'àudio Q3-02. Insistiu en la discriminació de la *R* simple i la *R* múltiple. Sona forta? Sona fluixa? Primer cal posar l'adhesiu a la columna corresponent. Després cal escriure la paraula al costat. Podeu dictar vosaltres les paraules, allargar el so de la *R* múltiple ajudarà els infants a discriminar millor els diferents sons.

R múltiple: *roda, riu, sorra, marró, ramat.*
R simple: *paret, cara, piruleta, farina, mandarina.*

Pàgina 8

Expliqueu que hi ha algunes paraules que tenen la *R* una mica amagada i per això, com que no se sent de manera gaire evident, també són paraules que costen una mica de dir.

Feu un llistat de paraules properes als infants (noms, paraules d'un conte que heu treballat, paraules que heu après en un projecte...) que continguin la *R* en posició travada o inversa, i altres que la tinguin en posició inicial o intervocàlica, i classifiqueu-les segons siguin fàcils o difícils de dir.

Assegureu-vos que totes les criatures senten i articulen tant les travades com les inverses. Trebal·leu la consciència fonològica d'aquestes paraules, feu-ho de manera molt analítica. Trebal·leu tant la discriminació auditiva com l'articulació del so.

Pàgina 9

Comenceu fent el Joc dels secrets amb paraules escrites en script.

Parleu de les imatges i feu hipòtesis sobre què poden dir les frases abans de llegir-les. És una activitat per treballar la comprensió lectora.

Tanqueu l'activitat fent que cada infant llegeixi en veu alta la frase que ha escrit tot sol.

Lletres B/V

Pàgines 10 i 11. Els esports.

Parleu dels diferents esports representats en el context, així com dels diferents elements relacionats. Podeu anar-ne dient els noms i escrivint-los en algun lloc visible. Pareu atenció en com estan representats els diferents esports, feu una lectura col·lectiva de les imatges per mantenir l'atenció i la mecànica lectora. Practiqueu la simbolització demanant que cada infant faci un dibuix de diferents accions, representant només allò més significatiu.

Esports: ***futbol, bàsquet, vela, boxa, handbol, bici, snowboard, busseig, beisbol.***

Descobriu que hi ha paraules que, malgrat que tinguin el mateix so, s'escriuen amb *B* i d'altres amb *V*.

Durant l'activitat podeu anar escrivint les paraules que van dient a la pissarra i després les podeu classificar segons la grafia de la *B/V*.

Pàgina 12

Busqueu objectes que s'assemblin a la *B* i la *b*. Seguiu introduint la lletra script. Busqueu noms de nens i nenes que tinguin el so i escriviu-los a la pissarra en lletra majúscula i d'impremta. Podeu aprofitar per introduir la norma ortogràfica de la majúscula inicial en els noms propis.

Demaneu si la *b* els recorda alguna lletra treballada anteriorment (*p, d*). És important que incidiu en la direcció de la panxa (endavant/endarrere) i del pal (dreta/esquerra, amunt/avall).

Les podeu fer amb plastilina damunt de la taula i resseguir-les amb el dit mentre dieu el seu so.

Pàgina 13

En aquesta pàgina us fem una proposta per entrenar el reconeixement visual de les dues grafies del so /b/. En català central, les lletres *B* i *V* no presenten diferències a nivell fonològic, i per tant, les hem d'aprendre a distingir de manera visual.

Llegiu conjuntament les dues paraules que hi ha al costat de la imatge, feu que s'adonin que sonen igual.

Introduïu el concepte de *família de paraules*, parlant de les paraules primitives i les derivades. Expliqueu-ho com a estratègia per saber si aquella paraula en concret s'escriu amb *B* o *V*.

Pàgina 14

Inicieu l'activitat jugant al dòmino amb fitxes numèriques o de qualsevol altre format.

Parleu de les imatges, assegureu-vos que les coneixen totes, així com que poden llegir les paraules que hi ha escrites.

Pàgina 15

L'objectiu d'aquesta activitat és treballar la lectura de frases amb paraules que tinguin la *B* o la *V*. Abans jugueu al Qui és qui? oralment amb tot el grup. Trebal·leu la descripció física de les persones, aprofundint en el vocabulari de les parts del cos i la cara i de les peces de roba.

Lletres C/Q/K

Pàgines 16 i 17. La cuina.

Expliqueu que el so /k/ té diferents grafies. La C i la Q depenen de la vocal que les acompanya, i la K és una mica més especial, però no per això, menys important. Deixeu que els infants dedueixin la norma al llarg de les activitats que us proposem per treballar aquest so.

Demaneu que anomenin els objectes que surten a la imatge. Les que tenen el so /k/ tenen Elemús amagats al darrere. Potser algú s'atrevirà a dir com s'escriuen, podeu anar-les escrivint i després comprovar-ho.

Quan tingueu totes les paraules ben escrites en un lloc visible, les podeu classificar segons s'escriguin amb C, Q o K.

A la cuina: **cullera, cassola, tomàquet, croquetes, carbassa, cafetera, calaix, kiwi, forquilla, congelador.**

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Joc d'ampliació:

Fem dos equips, que se situen en dues fileres. Els infants de cada filera s'han de passar la pilota dient una paraula que tingui qualsevol de les tres lletres. Si no la diuen, surten de la fila. Guanya l'equip que mantingui més nenes i nens a la fila, i que, per tant, digui més paraules amb el so /k/.

Pàgina 18

Amb aquesta activitat treballem la lectura de paraules amb les grafies C i QU, les dues grafies principals del so /k/.

És important observar i deduir quan escrivim una grafia o una altra. Completeu altres paraules, noms de nenes i nens de la classe, altres objectes... Feu l'exercici de lletrejar-les, jugueu al penjat... per tal d'anar generalitzant la norma.

Pàgina 19

En la mateixa línia que la pàgina 18, busquem la generalització de l'escriptura de la c, q, k.

Aquí us proposem la resolució de la creuada. Els infants han de llegir les paraules, lletrejar-les. Feu jocs de consciència fonològica, com ara lletrejar-les al revés, canviar vocals i consonants, invertir síl·labes... Comenceu per les paraules més curtes.

Pàgina 20

Continuem treballant la relació entre les diferents grafies, la lletra script i la lletra majúscula. Amb aquesta proposta incidim en la fixació visual de l'escriptura de paraules.

Podeu aprofitar les paraules per recordar la norma ortogràfica de la C/QU.

Pàgina 21

Abans de fer l'activitat podeu jugar al joc dels disbarats. Comenteu que hi ha frases absurdes i que no volen dir res.

És una activitat de lectura i comprensió lectora per poder anar integrant les grafies C i QU.

Pàgina 22

Comenceu parlant de les màquines que coneixen: rentadora, rentaplats, cafetera... Hi posem uns elements i en surten uns altres. Proposeu inventar màquines per matemàtiques, singulars, plurals... i feu exemples a la pissarra.

Definiu conjuntament les paraules que surten de la màquina i penseu frases on usar-les. Els infants que ja estiguin preparats poden escriure.

Pàgina 23

Expliqueu algunes endevinalles i demaneu si en saben. Jugueu plegats a endevinar-les.

Expliqueu que per fer una endevinalla cal pensar en l'objecte, persona o animal. Després en les seves característiques i descriure'n alguna sense dir-ne el nom. Inventeu-vos endevinalles entre totes i tots.

Trebal·leu la lectura i la comprensió lectora a partir de l'activitat proposada.

Lletra NY

Pàgines 24 i 25. La muntanya.

Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement del dígraf NY en paraules usuales: **banyera, banyador, bany, puny, bony, nyanyo, pinya, castanya, canya,**

carmanyola, muntanya... Un cop més, trobem un so que s'escriu amb dues lletres. Podem fer referència a la diferència que hi ha amb el castellà.

Podem demanar si han estat alguna vegada al Montseny, o a qualsevol muntanya, que evoquin vivències personals.

Paraules amb NY: **mundanya, Montseny, estany, canya, nyanyo, pinya, cigonya, banyes, monyo, banyador, llenyataire, llenya.**

Demaneu als infants que facin inferències, que imaginin sobre què parlen els personatges, què faran després, què passaria si es posés a ploure...

Podeu dedicar una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 26

Treballem el grafisme *ny* sobre quadrícula. Abans de fer-ho al quadern, és recomanable treballar aspectes d'orientació espacial en una quadrícula dibuixada al terra (les rajoles de la classe poden servir). Situeu els infants en un punt i doneu indicacions per arribar a un altre punt. Per exemple: tres quadrats amunt, dos quadrats a la dreta, tres quadrats avall. Treballem també la línia diagonal.

Pàgina 27

Feu el joc dels secrets amb paraules amb NY: escriviu mots a la pissarra i els infants us han de venir a dir, a cau d'orella, què creuen que hi diu.

Les paraules que han d'escriure són les corresponents als adhesius (*any, pinya, muntanya, banyador, aranya, canya, banyera, castanyera i llenya*).

Primer podeu fer el dictat d'imatges, i els infants han d'enganxar l'adhesiu corresponent al lloc indicat. Posteriorment deixeu una estona perquè puguin escriure les paraules.

Utilitzeu les dues frases finals per fer una petita avaluació del progrés de cada infant.

Lletra H

Pàgines 28 i 29.

Fins ara hem vist que hi ha sons que tenen la seva única grafia, i sons que s'escriuen amb diferents grafies (ortografia arbitrària).

Aquí comencem l'entrenament d'una lletra que no sona, la *H*. Busquem paraules que tinguin la lletra o potser noms de nens o nenes: **Hèctor, Hugo, Helena, Ainhoa...**

Paraules amb *H*: **hospital, helicòpter, hotel, habitació (de l'hotel), hamburgueses, hivern, herba, hoquei, ham, hèlix.**

Observeu la imatge amb atenció i demaneu on creuen que deu ser. En quina estació de l'any? Com van vestits els personatges? Quines activitats estan fent? Parleu-ne, aprofiteu al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 30

Expliqueu que les paraules que s'escriuen amb *H* les hauran d'aprendre de memòria.

Treballem el grafisme en lletra majúscula i script. Cal llegir les definicions i descobrir quina paraula amaguen. Un cop els infants les hagin encertat, escriviu-les en un lloc visible (*hivern, huracà, hàmbster, handbol, hort, ham*). Seran de gran ajuda per a aquells nens i nenes que necessitin més suport. A partir d'aquí, ja poden resoldre els mots encreuats al quadern.

Pàgina 31

Amb aquesta activitat treballarem el raonament lògic amb imatges de paraules que s'escriuen amb *H*. Anem memoritzant totes aquestes paraules comunes que s'escriuen amb *H*.

Expliqueu com es resolen els sudokus. En aquests dos casos, són sudokus de 4 elements, que no es poden repetir en la mateixa línia, ni columna, ni quadrat. Podeu fer-ne un conjuntament.

Anem parlant sobre les paraules que el conformen, escrivint-les, pensant frases on apareguin...

Sudoku 1: *helicòpter, hipopòtam, herba, hoquei.*

Sudoku 2: *hamburguesa, hospital, huracà, hàmbster.*

Pàgina 32. Avaluació.

La primera activitat és un dictat de paraules dins una frase. Els infants tenen el suport de la imatge i també els guionets que els poden ajudar a no deixar-se cap lletra.

- Prepara la FORQUILLA i la CULLERA.

- M'he fet un NYANYO i m'han portat a l'HOSPITAL.
- La Berta porta un VESTIT BLAU.
- En Pere tira PEDRES al RIU.

La segona activitat és de vocabulari a partir d'alguns contextos dels quaderns 2 i 3. Abans de fer l'activitat per escrit, treballeu els camps semàntics de forma oral, amb altres exemples: *escola, muntanya, cuina...*

ACTIVITATS QUADERN 4

Repàs Q3

Pàgina 1

Comenceu repassant tots els sons anteriors tant en lletra majúscula com en script. Insistiu en la necessitat d'entrenar per aconseguir l'objectiu. Els esportistes també fan curses! Demaneu que expliquin com funcionen les competicions i les curses. Com es donen els premis?

Us proposem una cursa pensant paraules amb les lletres treballades. Es poden repetir tantes vegades com calgui per crear paraules diferents.

No és una competició amb els altres sinó amb un mateix per veure quantes paraules podem pensar i escriure. Com més llargues siguin les paraules, més valor tindrà l'activitat.

So /g/

Pàgines 2 i 3. La granja.

Abans de començar amb el treball del context, feu un treball de reconeixement del so /g/. Expliqueu que aquest so a vegades s'escriu *G* i a vegades *GU* (però que la *U* no sona davant les vocals *E* i *I*). Advertiu que cada vegada reconèixer els sons i la seva correspondència en lletres és més difícil i que haurem d'entrenar més. Aquest és un so difícil i cal posar-hi molta atenció. Ja anirem descobrint a mesura que avanci el quadern com l'hem d'escriure.

- Reconeixeu les lletres de manera visual si teniu el so en els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Treballeu amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper, paraules de contes que hagueu treballat...
- Per tal de poder articular correctament el so /g/, cal entrenar el vel del paladar. A la pàgina 4 us proposem una sèrie d'exercicis per estimular-lo i posar-hi consciència.

La granja:

- Podeu demanar si han estat alguna vegada en una granja. Busqueu la implicació amb el record de vivències personals.
- Paraules amb *G*: **gat, gos, gallina, cargol, àliga, pastanaga, guineu, garrins, formigues, formiguer, galliner, iogurts, galetes, got, pigues, figuera, figues, groc, gorra.**
- Llegiu conjuntament els noms dels personatges: **Guillem, Genís, Glòria, Guiu...**
- Podeu aprofitar per introduir el concepte verb relacionat en accions que es veuen: tallar amb el ganivet, fer fotografies, llepar amb la llengua, llegir un llibre, menjar pastanagues, jugar al fang, regar les plantes...
- Penseu conjuntament de què poden estar parlant. Escriviu petits diàlegs tots junts.
- Parleu de les emocions que demostren, què deu haver passat abans...

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 4

És convenient que en aquesta sessió tingueu miralls per a tots els infants. Necessitareu també gots i aigua per fer gàrgares.

Parleu prèviament sobre la localització dels dos paladars, el dur i el tou. Per posar consciència en aquesta part de l'aparell bucofonador, podeu untar crema de cacau o qualsevol altre aliment de

textura similar al paladar dels nens i nenes i demanar-los que s'ho vagin empassant fent moviments endavant i endarrere amb la llengua. A continuació, podeu continuar amb el treball de la resta de les pràxies.

Pàgina 5

Aquesta és una activitat de consciència fonològica. Podeu fer algun exercici d'escalfament només amb el so /g/ i les vocals, per tal que els infants descobreixin com sona en les diferents posicions:

- *ga, aga, ag*
- *gue, egue, eg*
- *gui, igui, ig*
- *go, ogo, og*
- *gu, ugu, ug*

Demaneu als infants que diguin paraules que tinguin el so /g/. Escriviu-les en un lloc visible i classifiqueu-les segons la posició del so dins la paraula (inicial, mig, final).

Repartiu els adhesius i observeu tots els dibuixos. Assegureu-vos que coneixen totes les paraules (*tobogan, tortuga, fang, gorra, guitarra, sang, globus, mag, triangle*). Podeu fer-lo com a dictat o bé deixar que els nens i nenes treballin individualment, en funció del grau de dificultat que vulgueu donar a l'activitat.

Pàgina 6

Comenceu fent lectura de secrets. Parleu de les accions/verbs i busqueu accions a partir de noms: què faries amb una goma, un carro, una regadora, una guitarra, un bolígraf...?

Feu algun exemple d'escriptura de frases afegint cada vegada un nou element a partir del subjecte: Per exemple: *Els gossos / amaguen / els ossos / sota terra*.

Llegiu molt bé totes les paraules de la fitxa i assegureu-vos que coneixen les paraules que corresponen als dibuixos de l'últim element de la frase: *figuera, sorra, regadora, amanida, guitarra*.

Pàgina 7

Aquesta és una activitat d'ortografia. Demaneu si algú recorda la norma que vau explicar el primer dia treballant el context. Recupereu-la conjuntament i demaneu si recorden algun altre so on passa quelcom similar. Torneu a explicar la *C/QU* i compareu-la amb la *G/GU*.

Classifiqueu paraules amb *G/GU* i poseu molts exemples perquè quedi fixada de manera visual.

Llegiu les imatges de la proposta: *gat, guepard, guitarra, gol, guants, galeta, formiguer, guineu, gorra i cangur*.

Amb la paraula *guepard* haureu d'explicar la vocal neutra. En aquest nivell no cal entrar en detalls, però sí que hem de donar el model correcte. Expliqueu que a vegades les *E* sonen neutres i, per tant, la paraula *guepard* s'escriu amb *GU*.

Pàgina 8

Continueu treballant el so /g/ i les seves dues grafies, *G* i *GU*. En aquesta activitat us proposem treballar a partir de diferents famílies de paraules, buscant els singulars, plurals i diminutius. És important que els infants s'adonin de la relació entre les diferents paraules de la mateixa família i que apliquin la norma que estem treballant.

Podeu tenir la norma en un lloc ben visible a l'aula, perquè les nenes i nens hi puguin recórrer sempre que ho necessitin. És important que la norma quedi fixada visualment.

Pàgina 9

Comenceu fent un joc de simular converses per telèfon. Aproveiteu per treballar l'expressió oral. Introduïu l'interrogant i l'exclamació. Proposeu als infants que els busquin en els textos i que els marquin de diferents colors. Demaneu a cada infant que llegeixi una conversa, i parleu sobre el significat d'aquests nous signes de puntuació. Amb tota aquesta prèvia, ja podeu treballar la comprensió i relacionar els personatges.

Com a ampliació podeu demanar als nens i nenes que subratllin les paraules amb *G/GU* de diferents colors i les classifiquin. També poden escriure els noms dels personatges a sota de cadascun i inventar noms per als personatges que no en tenen.

So /j/

Pàgines 10 i 11. L'aeroport.

Abans de començar amb el treball del context, feu un treball de reconeixement auditiu del so /j/ i diferencieu-lo del /g/ treballat anteriorment. Reconeixem les lletres de manera visual si tenim el so en els noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Descobriu que el so /j/ també té dues grafies possibles, en funció de la vocal que les acompanya. Aproveiteu les paraules escrites al context (noms de personatges, cartell de destinacions...) per confirmar la descoberta.

L'aeroport:

- Podeu demanar si han estat alguna vegada en un aeroport. On han viatjat? Amb qui anaven? Per quin motiu? Busqueu la implicació amb el record de vivències personals.
- Jugueu a descobrir on és l'Elemús. Demaneu quins personatges veuen, aprofiteu per parlar de les diferents cultures.
- Paraules amb el so /j/: **Japó, Bèlgica, Alger, Abuja, Nigèria, Banjul, Argentina, Jerusalem.**
- Podeu portar un globus terraquí i buscar els països. Parleu de si són lluny o a prop, si cal travessar algun mar o oceà.
- Altres paraules amb el so /j/: **agència de viatges, rellotge, juliol, diumenge, menjar, gelat, ajupida, mitjó, jaqueta, llegir.**
- Noms dels personatges: **Gerard, Joan, Jordi, Gisela, Gemma.**
- Parleu de les emocions que demostren, què deu haver passat abans?, d'on venen?, on van?...

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 12

Utilitzeu l'àudio 1 per a aquesta activitat. Treballem la consciència fonològica i la discriminació auditiva entre la /j/ fricativa i la /tj/ africada. És important diferenciar aquests dos sons tan similars, per poder escriure'ls correctament.

/j/: *dijous, mongeta, jersei, girafa, pluja.*

/tj/: *metge, formatge, prestatge, rellotge, petjada.*

En ambdós casos insistiu en la norma ortogràfica: *JA, JO, JU / GE, GI.*

Pàgina 13

Comenceu la sessió fent el grafisme de la J i la G. Treballem la majúscula i la script.

Demaneu en què s'han de fixar per completar els puzles: color, lletres, formes de les peces, correspondència majúscula-script...

Escriuiu la norma a la pissarra, repasseu-la i poseu exemples.

Pàgina 14

Parleu dels missatges en clau o amb codis; per a què poden servir? Demaneu si n'han vist algun exemple en alguna pel·lícula o dibuixos animats...

Llegiu col·lectivament la consigna i el missatge d'en Joan.

Indiqueu que encerclin la paraula vàlida del text, segons les indicacions que ha donat en Joan.

Ampliació: els infants que han assolit ràpid la mecànica i han aconseguit desxifrar el missatge poden intentar crear un codi secret perquè els companys i les companyes puguin descobrir què han escrit.

Pàgina 15

Comenceu repassant conceptes espacials: dreta/esquerra, a dalt/a baix, vertical/horitzontal. Podeu fer algun dictat espacial.

Us recomanem fer aquesta activitat en petits grups de treball, i plantejar-la com un repte; quin equip descobrirà abans què hi diu al missatge? Procureu que els grups siguin heterogenis.

Feu una còpia de la pàgina per a cada infant o per a cada grup de treball, així poden retallar les peces i muntar el puzle manipulativament.

Cada grup llegeix la dita que ha descobert. Parleu del significat.

Pàgina 16

Comenceu fent escriptura de paraules amb lletres de confegir.

Recordeu la norma i llegiu visualment les imatges: *Sant Jordi, girafa, taronja, gelat, ajuntament, segell, gegant, pijama.*

Indiqueu que han de ratllar les lletres que van utilitzant, perquè a la graella hi ha totes les lletres necessàries. Ni en sobra ni en falta cap.

Pàgina 17

Treballeu la diferència entre *J* i *LL*. Podeu diferenciar-les fàcilment exagerant l'articulació de *LL*, situant la punta de la llengua entre les incisives superiors i inferiors. Aquest petit truc pot ajudar els infants a discriminar-la i articular-la millor.

Tingueu present que tots dos sons són difícils per als alumnes castellanoparlants. Pareu-hi especial atenció.

Recordeu la norma i llegiu visualment les imatges o escolteu l'àudio Q4-02: *llapis, gimnàs, llibre, jaqueta, llesca, joguina, ajudar, tallar, dijous, palla, pagès, fulla*.

Pàgines 18 i 19. L'oca de la /g/ i la /j/.

Comenceu repassant les normes del joc de l'oca. Podeu fer alguna partida entre tots.

Les mateixes normes se seguiran al joc del quadern però amb la diferència que hem de saber dir molt bé les paraules. Feu lectura d'imatges: *gel, truja, japonesos, rajola, segell, mongeta, pijama guineu, petjada, taronges, groc, pagès, pluja, galleda, judo, gat, gespa, gorra, jaqueta, gerra, agulla, gira-sol, genoll, got, màgia, formatge, granota, platja, àliga, joguina, guixos, esponja, guants, goma, guitarra, mitges, galetes, rellotge, iogurt, gris, gos, penjador, gelat, metge, girafa, mitjons, grua, granja, aigua*.

Els infants han de dir el nom de la imatge i pensar si s'escriu amb *G* o *J*.

En comptes «D'oca a oca i tiro perquè em toca» direm: «De *Ge* a *Jota* i tiro perquè em toca».

Per acabar aquests sons i donada la dificultat que presenten, podeu demanar que classifiquin les paraules treballades en:

<i>paraules que em semblen fàcils</i>	<i>paraules que són difícils per a mi</i>

També podeu fer un dictat:

El metge es renta les mans amb gel.

El pagès penja la jaqueta i els guants al penjador.

És un pijama taronja.

El gos menja galetes.

Lletra X

Abans de començar amb el treball del context, podeu fer un treball de reconeixement de la lletra *X*:

- Reconeixem les lletres de manera visual si tenim el so als noms de les nenes i nens de la classe en cartells. Podem treballar amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper o paraules conegudes.
- Demaneu si saben paraules que puguin tenir aquesta lletra. Escriviu-les en un lloc visible i comenteu-les conjuntament.

Fons del mar:

- Demaneu que expliquin com creuen que és el fons del mar.
- Paraules amb *X*: **peixos, catxalot, eriçó punxegut, oxigen, petxines, orxata, parxís, anxoves, xiulet, esquitxar, vaixell, xarxa, fletxa, eixugar-se...**
- Llegiu els noms dels personatges: **Xavier, Xènia, Aleix, Meritxell**.
- Penseu conjuntament de què poden estar parlant. Escriviu petits diàlegs tots junts.
- Parleu de les estacions de l'any, en quina situen aquesta il·lustració? Parleu de l'estiu, de les vacances... Demaneu-los si han anat mai en barca, parleu-ne!

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 22

Porteu còmics, repartiu-los per les taules, mireu-los una estona. Com són? Què expliquen? Com veiem què diuen els personatges? Quins signes observeu? Quin significat tenen? Parleu de les bafarades.

Parleu de les onomatopeies; com s'escriuen els sorolls amb paraules? Busqueu-ne exemples als

còmics que heu portat. Penseu-ne de noves.

Llegiu les onomatopeies del quadern, d'una en una, i demaneu que expliquin què veuen a les imatges

xiu-xiu (xiuxiuejar)

xim-xim (ploure)

xup-xup (bullir)

xip-xap (esquitjar/xipollejar)

atxim! (esternudar)

patatxap! (caure i quedar esclafat)

Pàgina 23

La lletra majúscula ens indica la primera lletra de la paraula. Les paraules són:

xarop/ximpanzé

dutxa/petxina

excursió/taxi

peix/bruixa

Els colors ens indiquen les diferents formes de la lletra X que podem trobar.

Finalment observeu que la X de les paraules de la primera parella (*xarop/ximpanzé*) i l'última

(*peix/bruixa*) sona igual. Demaneu que observin i que intentin descobrir quin és el motiu. Parleu de la importància de la posició del so dins la paraula.

Pàgina 24

Aquesta és una activitat de lectura i comprensió lectora. Comenceu descrivint les imatges per facilitar la lectura i la comprensió posteriors.

Llegiu els textos, primer individualment i després de manera col·lectiva. Feu referència a la pàgina anterior i recordeu que la X sona diferent. Com sona en cada text? Demaneu als infants que trobin semblances i diferències entre com sonen i com s'escriuen.

Podeu demanar-los que memoritzin el text que més els agradi.

Pàgina 25

Expliqueu el conte de *La Caputxeta* o bé demaneu que l'expliquin entre tots. Recordeu que el llop volia enganyar la Caputxeta, i ara hauran de descobrir com els vol enganyar a ells. En aquesta activitat hauran de discriminar en quines paraules hi ha el so /tx/ per poder trobar el camí de casa l'àvia.

Assegureu-vos que coneixen les paraules corresponents a les imatges: *jaqueta/cotxe*, *mongeta/putxinel·li*, *abella/dutxa*, *fulla/petxina*, *caputxa/gelat*, *cotxet/japonesos*, *motxilla/girafa*, *catxalot/pluja*, *pagès/fitxes*, *llibre/butxaca*.

Pàgina 26

Paraules de la sopa de lletres: *xarranca*, *xut*, *xemeneia*, *carxofa*, *peix*, *queixal*, *vaixell*, *ximpanzé*, *motxilla*, *xocolata*, *bruixa*, *petxina*, *fletxa*, *guix*, *Caputxeta*.

Expliqueu que aquesta sopa de lletres és més difícil perquè l'entrenament cada vegada ho ha de ser més. Doneu una estratègia per trobar les 15 paraules: pinteu totes les X que surten i repasseu els conceptes dreta/esquerra, dalt/baix i diagonal/vertical/horitzontal per trobar les paraules.

Pàgina 27

Treballeu el grafisme de la X prèviament i faciliteu el desenvolupament de la creativitat dels infants per realitzar l'activitat.

Pàgina 28

Abans de començar l'activitat trebal·leu seriacions de diferents tipus: numèriques, de colors, de dibuixos...

Repartiu els adhesius. Llegiu les lletres i demaneu quina lletra continua la sèrie. Demaneu si algú la continuaria d'una altra manera i per què. Aproveiteu per treballar el raonament lògic i per fer un repàs de totes les lletres que ja coneixen.

Pàgina 29

Comenceu fent algun exercici d'encreuats a la pissarra o projectat, conjuntament.

En aquest cas, comencem escrivint les paraules als quadrats. Quan tingueu la graella completa, haureu de pensar les definicions de les paraules.

Paraules amb X que us poden servir: *ganxo, orxata, panxa, parxís, planxa, planxar, punxa, xampú, xarop, xocar, xocolata, xurros, xuixo, xut, xilena, carxofa, guix, guixar, porxo, xampany, xandall, xapa, xarranca, xarxa, xemeneia, xerrar, ximpanzé, Xina, xiulet, xoc, xofer, anxova, xinxeta, xumet, aixafar, aixecar, aixeta, caixa, cuixa, dibuix, greix, reixa, peix, coix, bruixa, calaix, coixí, queixal, vaixell, maduixa, butxaca, caputxa, despatx, esquitzar, fitxa, cotxe, fletxa, motxilla, dutxa, catxalot, cotxet, petxina, putxinel·li, excursió, taxi, saxo.*

Podeu preparar, per a una altra sessió, alguns dels encreuats que han fet posant només les definicions.

Pàgina 30

Repartiu els adhesius. Demaneu que expliquin què hi passa, a cada imatge. Els infants hauran d'ordenar la seqüència temporal. Abans d'escriure les frases, les han de pensar i dir en veu alta. Finalment, demaneu que les llegeixin i comprovin si s'entenen.

Pàgina 31

Inicieu la sessió parlant de les mascotes. Demaneu si en tenen, que expliquin com són.

Repartiu els adhesius i assegureu-vos que coneixen les paraules que corresponen a les imatges; *gos, platja, petxines, maduixes, xocolata, cotxes, xiulets, coixí.*

Feu la lectura entre tots, demaneu si coneixen gossos com el Xusco, afavoriu la implicació personal. Animeu-los a escriure petites descripcions de la seva mascota.

Pàgina 32. Avaluació.

Expliqueu que ja acabeu el quadern i repasseu totes les lletres que saben llegir i escriure en diferents tipologies gràcies a l'entrenament. Demaneu si pensen que l'Elemús és un bon entrenador i ha triat bé les feines. És important posar consciència sobre el propi procés d'aprenentatge.

Demaneu que es fixin bé en les lletres iguals i que les encerclin. Amb aquestes lletres hauran de formar paraules: *tesor, corall, medusa, peix, vaixell, tortuga, platja, algues, petxina, aigua, gamba.*

Guia didàctica quadern 5

Repàs Q4

Pàgina 1

Jugueu a dir totes les paraules que us venen la cap a partir de les làmines de LA GRANJA, L'AEROPORT i el FONS DEL MAR. Procureu que hi intervingui tot l'alumnat, podeu fer-ho per ordre. Si ho preferiu, podeu adaptar-ho jugant al Veig, veig! Feu l'activitat primer oralment, després ja podran escriure.

So /s/. Lletres C/Ç, S/SS

Pàgines 2 i 3. El circ.

Abans de començar amb el context, feu un treball de reconeixement del so /s/. Expliqueu que aquest so es pot escriure de quatre formes diferents: S, SS, C, Ç. Adverteu que cada vegada és més difícil reconèixer els sons i la seva correspondència amb les lletres i que haurem d'entrenar més. Aquest és un so difícil i cal posar-hi molta atenció. Ja anirem descobrint a mesura que avanci el quadern com l'hem d'escriure.

Reconeixeu les lletres de manera visual. Trebal·leu amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper, paraules de contes que haguen treballat...

El circ

Podeu demanar si han estat alguna vegada en un circ. Busqueu la implicació amb el record de vivències personals. Parleu dels diferents personatges que actuen al circ.

Hi havia trapezistes?

Què feien els pallassos?

Què et va agradar més?

Vas passar por en algun moment?

Parleu de la imatge: personatges que hi surten, accions que realitzen, què faran després, com acabaran els diferents números...

Paraules a treballar: **circ, forçut, peses, os, monocicle, llaç, escenari, globus, pallassos, príncep, princesa, Cèlia, Francesc, carrossa, tassa, funció, focus, trapezistes, trapezi, cintes...**

Llegiu el cartell.

Penseu conjuntament de què poden estar parlant. Escriviu petits diàlegs tots junts.

Parleu de les emocions que demostren, què deu haver passat abans...

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 4

Per tal de poder articular correctament el so, cal entrenar. En aquesta pàgina us proposem una sèrie d'exercicis per treballar l'africació de l'aire i posar consciència en el so /s/ i el so /z/.

És important incidir en la diferència entre la S sorda i la S sonora. Podeu demanar als infants que es posin la mà al coll i observin com vibra en el moment de fer el so /z/ i, en canvi, no noten res quan fan el so /s/. La discriminació auditiva entre aquests dos sons és essencial en la posterior escriptura.

El segon exercici ajudarà els infants a discriminar més fàcilment aquests dos sons. Utilitzeu l'àudio Q5_01.

Pàgina 5

Practiqueu els embarbussaments amb tot l'alumnat. Cada nen/a ha de memoritzar el que més li agradi. També podeu jugar a canviar les vocals: «Duc pu suc ul suc, m'ussuc un suc u ul sucu umb suc»...

- Duc pa sec al sac, m'assec on soc i el suco amb suc.
- El qui sopa sopa es pensa que sopa i no sopa.
- Porta'm aquell sac ple de pa sec i treu-ne un pessic, que l'amo jo soc i el vull per fer suc.

Llegiu conjuntament el requadre amb la norma i completeu-lo amb tot el grup.

Pàgina 6

Centreu l'atenció en la norma. Demaneu si algú sap explicar-la. Insistiu en la metàfora de «donar-se la mà»: la Ç dona la mà a la A, la O i la U, i la C dona la mà a la E i la I.

Podeu fer un joc. Necessitareu:

- 5 targetes (a, e, i, o, u, c, ç).
- Imatges de la fitxa impreses (*llençol, cérvol, cinema, forçut, eriçó, cançó, cim, circ, cera, abraçada, caçadora, cistell, cercle, cent, calçotets, puça*).

Donem les 5 targetes a 5 infants. La resta es reparteixen les imatges i hauran de dir la seva paraula perquè els infants de les 5 targetes representin com s'escriu. També es pot fer només mostrant la imatge, sense dir-la, convertint el joc en un dictat mut. Aneu canviant els infants de les 5 targetes.

Recordeu la norma C/QU o G/GU que ja coneixen i busqueu-ne similituds, ajudant els infants a la generalització.

Pàgina 7

Comenceu llegint imatges i explicant en què consisteixen els jeroglífics.

Un jeroglífic és un sistema d'escriptura en el qual els conceptes estan representats mitjançant dibuixos o signes gràfics. Els egipcis fa més de 5.000 anys que van començar a utilitzar-los per deixar constància dels seus costums i són els precursors de l'escriptura.

Podeu provar de fer jeroglífics amb els seus noms o cognoms.

Observeu conjuntament la pàgina, demaneu-los que expliquin allò que veuen. Parleu dels possibles significats i si tenen a veure amb les definicions. Podeu treballar-la conjuntament.

Pàgina 8

Assegureu-vos que coneixen tots els dibuixos i demaneu que facin una descripció oral de cada paraula. Insistiu que construeixin frases curtes i ben elaborades.

Paraules: *llençol, calçotets, calces, pinça/pinces, estenedor, vestit, cistell.*

Pàgina 9

Expliqueu què és un text instructiu. Demaneu als infants que pensin on podem trobar textos d'aquesta tipologia (instruccions de joguines, receptes de cuina...). Llegiu col·lectivament les instruccions i aneu seguint-les. Feu pràctiques amb els cordons de les sabates o amb jocs per fer llaçades. Al mateix temps esteu treballant la motricitat fina.

So /z/. Lletres S/Z

Pàgines 10 i 11. La benzinera.

Abans de començar amb el treball del context, feu un treball de reconeixement del so /z/. Expliqueu que aquest so es pot escriure de dues maneres diferents: S i Z. Advertiu que cada vegada és més difícil reconèixer els sons i la seva correspondència amb les lletres i que haurem d'entrenar més. Aquest és un so difícil i cal posar-hi molta atenció. Ja anirem descobrint a mesura que avanci el quadern com l'hem d'escriure.

Reconeixeu les lletres de manera visual. Trebal·leu amb noms significatius per als infants, noms del seu entorn més proper, paraules de contes que hagueu treballat...

La benzinera

Pregunteu als infants sobre els moments que han anat a la benzinera. Busqueu la implicació amb el record de vivències personals.

Explica què veus quan vas a la benzinera. És com la que veus a la imatge?

Quina olor fa?

Quins productes hi podem trobar?

Quants carburants diferents coneixes?

Parleu de la imatge:

Llegiu el cartell de preus: *gasoil, gasolina sense plom, dièsel...* (números: 0, 11, 12, 13, 14, 15, 16).

Llegiu el cartell del concurs: «Un viatge al desert!».

Quins personatges hi apareixen? Què fan?

La Rosa escolta música amb auriculars.

Una abella passa volant i fa zum-zum.

Un nen juga amb un parell de dinosaures davant la zona de jocs.

Una noia entra a l'Àrea de Serveis.

Penseu conjuntament de què poden estar parlant. Escriviu petits diàlegs tots junts.

Parleu de les emocions que demostren, què deu haver passat abans, on aniran després, estan de viatge?

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 12

És important incidir en la diferència entre la S sorda i la S sonora. Recordeu als infants que ara estem treballant la sonora. Com podem saber si estem fent un so o l'altre? Recordeu el «truc» de la pàgina 4 i demaneu-los que es posin la mà al coll i observin com vibra en el moment de fer /z/ i, en canvi, no noten res quan fan /s/. La discriminació auditiva entre aquests dos sons és essencial en la posterior escriptura.

Assegureu-vos que reconeixen i articulen correctament el so /z/ en les paraules que representen les imatges: *zebra, zero, pinzell, onze, alzina, zoològic, benzinera, catorze, pizza, colze.*

Feu incís en la paraula *pizza*. Tot i que s'escriu amb dues Z, no sona com les altres. Podem explicar que és una paraula manllevada de l'italià i per això no compleix les mateixes regles que la resta de paraules.

Feu la lletra Z a la pissarra i feu que la ressegueixin amb el dit. Podeu treballar-ho a la pissarra digital, en pissarretes de sorra, amb plastilina...

Pàgina 13

Assegureu-vos que els infants reconeixen i articulen correctament els sons de les paraules: *zoo,*

zebra, colze, onze, pinzell, zero, dotze.

Treballeu la consciència fonològica de totes les paraules, comptant sons i síl·labes, demaneu que s'imaginin quina paraula seria si canviessin algun dels seus sons per un altre.

Feu pràctiques col·lectives d'escriptura a la pissarra o en un lloc ben visible de l'aula.

Finalment presenteu la sopa de lletres. Quan hagin trobat les 7 paraules amagades, treballeu la construcció de frases senzilles.

Adapteu-ho a les necessitats de cada infant: podeu demanar frases més complexes o senzillament que n'escriuin una i prou.

Pàgina 14

Comenceu fent una activitat d'ordres orals:

Ves a la pissarra, agafa un guix blau i escriu «Bon dia!».

Agafa la teva cadira i porta-la al costat de la porta.

Aixeca't i fes tres salts.

Podeu completar l'activitat escoltant i cantant aquestes cançons. Us serviran per a treballar la generalització dels sons /s/ i /z/. Àudio Q5_02.

Cançons populars musicades i interpretades per Marta Torrent Bonet i Jaume Giménez Arnal.

Pàgina 15

Dictat:

1. En una illa llunyana hi ha enterrat un tresor.
2. La zebra del zoo té quinze anys.
3. En Marcel té mal al colze.

Podeu dictar-lo vosaltres o posar l'àudio Q5_03.

Lletra L·L

Pàgines 16 i 17. La llibreria.

Parleu del dígraf *L·L*. Han d'aprendre les paraules que el tenen perquè s'està perdent el tret distintiu i moltes vegades no es nota en l'articulació. Nosaltres pretenem ensenyar-lo correctament, per tant, farem l'esforç de marcar-lo bé.

Demaneu-los quan ha estat la última vegada que han anat a una llibreria o papereria. Busqueu la implicació amb el record de vivències personals:

Què hi has anat a comprar?

Què veus quan vas a una papereria llibreria?

Quina olor fa?

Quins altres productes hi podem trobar?

T'agrada anar a la llibreria? Per què?

Parleu de la imatge:

Reconeixeu visualment el dígraf *L·L*. Intenteu llegir les paraules que el tenen i marcar molt la *L* geminada. Llegiu també els títols dels diferents llibres: *La clorofil·la*, *Quaderns de cal·ligrafia*, *Nova col·lecció de contes il·lustrats*, *Guia de Brussel·les*, *Les constel·lacions*, *Cal·ligrames*, cartell de la pel·lícula *La il·lusió del violoncel·lista*.

Intenteu fer inferències sobre les temàtiques dels llibres que compren els diferents personatges.

Parleu sobre què han vingut a fer a una llibreria/papereria, què deuen estar preparant...

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 18

Comenceu l'activitat fent lectura d'imatges. Ajudeu els infants a accedir al significat d'aquestes paraules tan llargues i tan difícils!

Feu la lectura col·lectiva dels títols dels llibres i només caldrà que els relacionin amb la seva imatge.

Pàgina 19

Aquesta és una activitat per treballar el lletreig de paraules llargues i per anar memoritzant algunes paraules que s'escriuen amb *L* geminada. És important que els infants la realitzin amb molta atenció, copiant les lletres d'una en una i dient el so de cadascuna. Després les hauran d'escriure seguides.

Adapteu la tasca al nivell evolutiu de cada nen/a.

Lletra W

Pàgines 20 i 21. La W.

Observant les imatges del context parlem de la lletra W, hi ha poques paraules del català que la tenen però sí que és molt freqüent en paraules de la llengua anglesa. Parlem del munt de paraules que coneixem i utilitzem habitualment, que provenen de llengües germàniques: **okey, futbol, airbag, bàsquet, beisbol, best-seller, bowling, càmping, handbol, hobby, kart, karting, Volkswagen, quètxup, kiwi, playback, walkie-talkie, waterpolo, western, WhatsApp, Windows, take away, wifi, software, patchwork, clown, zoom, sheriff...**

Expliqueu que caldrà aprendre-les de memòria per escriure-les bé.

Parlem del significat de les imatges, de quines vivències tenen i de les emocions que els desperten.

Escriviu tots junts frases curtes relacionades amb les imatges. Poden ser frases absurdes, si voleu donar-hi un toc humorístic:

- El WhatsApp és un animal de companyia.
- Avui em menjaré un western per dinar.

Podeu dedicar tota una sessió a parlar de la imatge i aprofitar al màxim el recurs procurant que tot l'alumnat intervingui.

Pàgina 22

Prèviament al treball d'escriptura de la W, practiqueu la línia diagonal en totes direccions.

Treballeu el grafisme de la W a la pissarra, amb pintura i un paper mural enganxat a la paret, en safates de sorra o farina... Practiqueu-la amb plastilina, escurapipes i tot tipus de material.

Jugueu a dibuixar-la amb tot el cos, podeu provar-ho amb dos o quatre infants.

A aquestes alçades dels quaderns Elemús ja podeu jugar i combinar totes les lletres!

Pàgina 23

Comenceu repassant les imatges i el seu significat i construint frases orals. Podeu fer el joc de la frase maleïda començant amb una paraula i cada infant va afegint una paraula diferent fins a completar una frase amb sentit.

Demaneu si algun infant té ganes d'intentar llegir les frases. Ajudeu-los a anar desxifrant els missatges i, sobretot, a llegir els anglicismes. Parlem del significat d'allò que han llegit i demaneu que enganxin l'adhesiu corresponent a cada frase.

REPÀS GENERAL

Pàgines 24 i 25. Enfonsar vaixells.

Jugueu a Enfonsar vaixells per parelles. Aproveiteu per treballar la lectura d'un text instructiu i per repassar els conceptes espacials: dalt/baix, dreta/esquerra. Treballeu el quadre de doble entrada.

L'infant és el jugador 1, per tant, és en aquesta graella on ha de situar els seus vaixells. A la graella del jugador 2 poden marcar els tocats/aigua de l'adversari.

Pàgina 26

Per resoldre aquests mots encreuats podeu llegir col·lectivament cada definició i jugar que us diguin la resposta a cau d'orella. Recolliu informació que us permeti avaluar la comprensió oral.

Quan tots els infants us hagin dit la seva resposta, comenteu-la conjuntament. Ajudeu-los a situar la paraula a les caselles dels mots encreuats. Compteu quantes lletres hauria de tenir la paraula i comproveu si la paraula que heu acordat podria ser aquella. Treballeu-ne la consciència fonològica i deixeu que els infants escriguin sols la paraula.

1. CAPUTXETA
2. GORRA
3. TATUAR
4. HOSPITAL
5. COLZE
6. JAQUETA
7. LLUNA
8. XOCOLATA
9. BANYADOR

Pàgina 27

Parleu de les dites i frases fetes. Podeu portar algun llibre i comentar-lo plegats. Demaneu als infants si coneixen dites.

Llegiu la primera dita i parleu del seu significat. Demaneu que hi enganxin l'adhesiu corresponent.

Fer la guitza a algú.

Contrariar-lo, produir-li molèstia, causar-li una contrarietat.

S'atrapa abans un mentider que un coix.

Les mentides es descobreixen de seguida.

Ploure a bots i barrals.

Ploure molt.

Treure foc pels queixals.

Estar molt enfadat, o bé fer un gran esforç.

Xerrar pels colzes.

Parlar molt.

Altres dites:

Semblar que no ha trencat mai cap plat.

Semblar molt bona persona, incapaç, per la seva aparença, de fer cap malifeta.

Treballar colze a colze.

Treballar plegats.

El més calent és a l'aigüera.

Encara està per començar.

Fugir del foc i caure a les brases.

Sortir d'un mal i caure en un de pitjor.

Gratar-se la butxaca.

Pagar, gastar.

Pagar els plats trencats.

Rebre sense culpa.

Pàgines 28 i 29

Assegureu-vos que coneixen el vocabulari que surt a les imatges. Podeu jugar al Veig, veig!

Pàgina 30

Recordeu la mecànica del sudoku. En aquest cas és de 6 elements. Per tant, no es pot repetir cap esport en cap fila, ni columna, ni rectangle. Els esports que hi apareixen són *escalada, gimnàstica, futbol, bàsquet, natació i hoquei*.

Aprofiteu aquestes paraules per recordar algunes de les normes d'ortografia que hem anat treballant al llarg dels cinc quaderns.

Pàgina 31

Només caldrà desxifrar aquest codi per saber què us vol dir l'Elemús, ara que heu arribat al final dels quaderns! Abans de resoldre l'enigma, demaneu als infants que facin hipòtesis sobre què creuen que els voldrà dir. Aprofiteu per demanar-los com ha estat la seva experiència amb l'entrenament, si estan satisfets de la feina feta, si creuen que ja en saben prou...

Ja amb el quadern davant, poden intentar endevinar les paraules només amb les lletres que ja hi ha escrites, i després comprovar amb el codi si ho havien encertat.

Pàgina 32

Aquesta última pàgina és un recordatori amb les principals normes d'ortografia que hem treballat. També hi ha un llistat amb paraules d'ús habitual difícils d'escriure. Poden consultar-la sempre que tinguin algun dubte, d'aquesta manera es facilita l'adquisició de competències com l'autonomia i l'aprendre a aprendre.

Entregueu a cada nen/a el seu diploma en un acte simbòlic.